

Helena Dådning
Ordförande

Tfn:
0709-74 15 12
E-post:
helena@haledit.se

Delbetänkande av
Utredningen om en stärkt minoritetspolitik

Riksorganisationen LANDSFÖRBUNDET SVENSKA SAMER är en sammanslutning av lokala föreningar, var och en verksam inom sin region, samt direktanslutna medlemmar. Förbundet har bland annat som mål att förena samerna i Sverige, arbeta för att samernas etniska, kulturella, sociala, ekonomiska och juridiska intressen samt att arbeta för det samiska språkets bevarande. En prioriterad uppgift som förbundet också arbetar med är att stärka den samiska kulturen och att samerna som folk ska betraktas och nämnas som ett urfolk.

I utredningen kan vi läsa att den svenska minoritetspolitiken totalt sett inte lever upp till minoritetslagen. Det finns säkert många orsaker till detta, men att minoritetslagen är otydlig och svårtolkad är av stor vikt. Fortfarande mer än sju år efter minoritetslagens tillkomst uppfattar sig en bred majoritet av landets kommuner föga eller inte alls berörda av lagens krav på stöd till och rättigheter för de fem nationella. Att det dessutom visar sig att många av Sveriges förvaltningskommuner inte heller lever upp till minoritetslagens grundskydd är skrämmande.

Delbetänkande av "Utredningen om en stärkt minoritetspolitik" är i stort ett bra och genomarbetat material som avspeglar verkligheten. Landsförbundet Svenska Samer har dock några synpunkter.

4.3.5 Statsbidrag till nationella minoritetsorganisationer

Bedömning:

Regeringen bör överväga att minst fördubbla statsbidraget till minoriteternas riksorganisationer. Sedan bidraget infördes har omfattningen av samråd på alla nivåer ökat kraftigt och kan dessutom förutses fortsätta att öka. Det ytterligare stöd för deltagande i samråd som lämnas till riksorganisationerna för den sverigefinska och tornedalska minoriteten saknar motsvarighet för den judiska och romska minoriteten.

Förslag: Statsbidraget till nationella minoriteters riksorganisationer bör minst fördubblas. Utöver detta bör det stöd som lämnas till Sverigefinländarnas delegation och Svenska Tornedalingars riksförbund - Tornionlaaksoalaiset (STR-T) höjas till 600 000 kronor årligen. Stöd för samrådsarbete bör även lämnas till lämpliga riksorganisationer som företräder den judiska och den romska minoriteten om 400 000 kronor vardera. Bidragsgivningen bör fortsättningsvis hanteras av lämplig myndighet med erfarenhet av bidragsgivning till det civila samhället.

Vi anser att det är diskriminerande och osynliggörande att fyra av fem nationella minoriteter nämns och har behov av ekonomiskt stöd vad gäller ökade samråd. Precis som de nämnda nationella minoriteterna har samerna ökade kostnader i samband med att samråden ökar.

4.4 Statsbidrag till kommuner i förvaltningsområde

Bedömning:

Den nuvarande ordningen med statsbidrag för merkostnader i förvaltningsområde bör behållas. Den allmänna kostnadsutvecklingen gör att nivån på statsbidraget, vilket dessutom sänktes 2011, kan komma att behöva höjas i framtiden.

Vi anser att statsbidragen ska vara för merkostnader i förvaltningsområde. Den fördelningsnyckel som idag används är mindre lämplig då den är baserad på antalet kommuninvånare och inte på antalet nationella minoriteter i kommunen. Med dagens fördelningsnyckel är det stor skillnad på att vara samebarn i Jokkmokk eller Umeå.

4.4.1 Hur statsbidraget får användas

Bedömning:

Statsbidraget bör även i fortsättningen användas för de merkostnader, huvudsakligen för förskola och äldreomsorg, som uppkommer i kommuner inom förvaltningsområde med anledning av de rättigheter som tillkommer enskilda genom minoritetslagen, samt till åtgärder för att stödja användningen av finska, meänkieli respektive samiska. Det är viktigt att det finns utrymme för att lokala förutsättningar får styra användningen av statsbidraget. Utredningen anser därför inte att det finns skäl att göra några ändringar i den nuvarande ordningen.

Vi anser att ordet "bör" i första meningen ska bytas ut till "ska". Statsbidraget ska användas för merkostnader.

8.2 Insatser för att utbilda och rekryterapersonal med språk- och kulturkompetens

Bedömning:

Det krävs ett mer strategiskt angreppssätt för att säkra tillgången på personal med kunskaper i minoritetsspråk. Bristen på personal väntas växa de kommande åren. För att öka tillgången till personal med språk- och kulturkompetens inom vård- och omsorgsyrsken behövs både kortsiktiga och långsiktiga insatser på statlig och kommunal nivå.

Förslag:

Regeringen bör ge uppföljningsmyndigheten ett övergripande ansvar för att följa och informera om utbudet av utbildningar och andra möjligheter till kompetensutveckling.

Vi anser att det måste vara en hög merit att utbilda sig inom språket. Likaså ska språket räknas som ett modernt språk i grundskola och gymnasium vilket då ger meritpoäng.

12.8 Sveriges Kommuner och Landsting

Bedömning:

Regeringen bör i sin återkommande dialog med Sveriges Kommuner och Landsting lyfta frågan om efterlevnaden av lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk.

Vi anser att det är otillräckligt. Sveriges Kommuner och Landsting måste se till att lagen om nationella minoriteter efterlevs i samtliga kommuner och vårdinrättningar. Frågan måste även lyftas på Läns- och Regionnivå.

Avslutningsvis anser Landsförbundet Svenska Samer att utredningens förslag inte är tillräckliga för att säkerställa Sveriges åtagande av Europarådets ramkonvention om skydd för nationella minoriteter och Europeiska stadgan om landsdels- eller minoritetsspråk. Utredningen gör heller ingen bedömning av att samerna är Sveriges Urfolk och att vi samer har uttalat att vi enbart ska ses som ett urfolk och inte som en nationell minoritet. Regeringen borde skyndsamt ta initiativ till en utredning i den frågan.

Ljungbyhed 2017-10-04

Helena Dådring, ordförande

Landsförbundet

Svenska Samer

Spången 370

264 53 Ljungbyhed